

«Держприкордонслужба впевнено рухається шляхом прогресу»

Останні листки залишилися на календарі. Ще кілька днів і 2013-й рік уже стане історією. Яким він був для українського кордону, чим запам'ятається, які підвалини заклад на майбутнє?.. Про підсумки року, що минає, та перспективи на прийдешній рік спілкуємося з Головою Державної прикордонної служби України генералом армії України Миколою Литвином.

4-5
стор.

Резюме ефективності – 2013

В Адміністрації Держприкордонслужби відбулося засідання Колегії ДПСУ, у ході якого підбито підсумки діяльності Служби 2013 року та визначено пріоритетні завдання на наступний рік відповідно до вимог Президента та Уряду України. Окрім керівництва відомства, начальників органів і підрозділів охорони кордону у заході взяли участь представники Адміністрації Президента, Ради національної безпеки і оборони, а також Міністерства внутрішніх справ.

6
стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 48 (5398)

27 грудня 2013 року

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Заснована у 1943 році

З Новим 2014 роком!

Фото Сергія БРОВКА

КАЛЕНДАР

Ну що, Змія, на Коня!

Разом із традиційним юліанським та «старим» григоріанським Новим роком українці все частіше не обходять своєю увагою також і прихід одного з 12 символів східного (китайського) календаря. Часто-густо саме тамтешній гороскопний символізм визначає вибір подарунків, атрибутів новорічної ночі, а також страв, що до вподоби «господарю» року.

ГІСТЬ НОМЕРА

«І ніби чудо польське радіо нам відкривало той незнаний світ»

Слова з пісні «Старі фотографії» гурту «Скрябін» розкривають найяскравіші враження дитинства Андрія Кузьменка, яке пройшло поблизу кордону СРСР з Польщею. Музикант із задоволенням переглядав польське телебачення й слухав радіо. Адже лише з їх допомогою він міг зазирнути до зовсім іншого світу, фізично потрапити в який не було можливості.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло
1,4 млн. осіб > **374** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **26** осіб > з них **6** незаконні мігранти

Вилучено **2** од. зброї > **763** од. боєприпасів

Затримано на **1** млн. грн. контрабандних товарів

З НАГОДИ СВЯТ

Шановні товариші! Дорогі ветерани!

Від імені Колегії Державної прикордонної служби України і себе особисто щиро й сердечно вітаю вас з прийдешніми святами – Новим роком і Різдом Христовим!

2013 рік для Державної прикордонної служби був насичений важливими подіями, напруженою працею, глибоким змістом і зверненнями.

У непростих умовах суспільно-політичного життя в державі незмінним залишається те, що Державна прикордонна служба України й надалі виступає як надійний гарант забезпечення національної безпеки на державному кордоні, реалізуючи в своїй діяльності принципи надійності, ефективності та стабільності.

Завдання, визначені Президентом України та Урядом перед Державною прикордонною службою України, виконано, досягнуто вагомих позитивних результатів.

Забезпечено стабільність і контрольованість обстановки на кордоні, удосконалено систему правового регулювання, забезпечено законність у діях персоналу, здійснено впровадження в діяльність нового Кримінального процесуального кодексу та сформовано сучасну систему логістики.

Ми зробили серйозний крок уперед і одночасно заклали міцну основу для успішного виконання подальших важливих завдань з охорони державного кордону.

Ми продовжимо наші здобутки відповідно до основних напрямів, затверджених Колегією на 2014 рік під гаслом «Тільки вперед!».

Це і подальше облаштування державного кордону, й посилення безпекової складової, інженерне облаштування та технічне переоснащення, співпраця з міжурядовими організаціями й прикордонними відомствами суміжних країн, а також соціальна захищеність персоналу.

Завдання є масштабними та складними. Проте з огляду на потужний потенціал нашого відомства, набутий досвід і високий професійний рівень прикордонників – можуть і повинні бути виконані.

Наші результати – це беззаперечна заслуга всього колективу Державної прикордонної служби України.

Щиро дякую за розуміння важливості завдань, які нам доводиться виконувати, високу громадянську зрілість та витримку, відповідальність і сумлінність при виконанні службового обов'язку.

З нагоди свята висловлюю глибоку повагу та вдячність усім охоронцям кордону за досягнуті успіхи, старанність і сумлінне виконання службових завдань на благо Вітчизни.

Напередодні Нового року ми загадуємо бажання і сповнюємо вірою в те, що вони обов'язково здійсняться.

Щиро зичу вам, вашим родинам здійснення цих бажань, людського щастя, міцного здоров'я, добра й радості! Нехай прийдешній рік виправдає ваші надії та прагнення, принесе достаток і добробут вашим сім'ям!

З Новим Роком і Різдом Христовим!

З повагою

Голова Державної прикордонної служби України генерал армії України М. М. ЛИТВИН

УКРАЇНА-РОСІЯ

Прикордонні питання на найвищому рівні

У Москві відбулося 6 засідання Українсько-Російської міждержавної Комісії під керівництвом президентів двох країн, під час якого сторони обговорили низку питань, що стосувалися прикордонного співробітництва.

Валентина ЛАЗАРЧУК

Один з документів, який у присутності президентів України та Російської Федерації підписав Голова Державної прикордонної служби України генерал армії України Микола Литвин, стосувався спільного контролю в пункті пропуску «Куйбишево». Нагадаємо, що урядами України та Росії раніше було визначено, що в пункті пропуску через українсько-російський державний кордон «Куйбишево» передбачається здійснення спільного контролю контрольними органами двох держав. Зазначимо, що даний пункт пропуску функціонуватиме на території Російської Федерації.

Інший документ – це Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про внесення змін до Угоди між Кабінетом Міністрів

України та Урядом Російської Федерації про співробітництво при здійсненні спільного контролю осіб, транспортних засобів і товарів на українсько-російському державному кордоні від 18 жовтня 2011 року. Відповідно до змін надалі спільний контроль здійснюватиметься не лише в автомобільних і залізничних пунктах пропуску, а й у пунктах пропуску для поромного сполучення.

Також Голова Держприкордонслужби України підписав План спільних оперативно-профілактичних заходів з підтримки сприятливого режиму плавання, недопущення браконьєрської та іншої протиправної діяльності й охорони біоресурсів і контролю в акваторії Азовського моря та північно-східній частині Чорного моря. Зокрема, документом визначаються напрями зосередження основних зусиль і застосування заходів впливу щодо порушників і запобігання інцидентів.

Крім того, важливим документом, що було підписано на засіданні комісії, стала Угода про спільні дії з організації будівництва та поетапної реалізації проекту створення транспортного переходу через Керченську протоку. Даний перехід з'єднає півострів Крим (Україна) і півострів Тамань (Росія). Він стане важливою частиною одразу декількох міжнародних транспортних коридорів.

У випадку реалізації проекту будівництва переходу через Керченську протоку на 5 годин скоротиться шлях прямування потягів з таких великих станцій, як Єкатеринбург, Новосибірськ, Самара, Челябінськ та Іжевськ. Відстань на маршруті Одеса – Баку стане на 400 км коротшою. Вихід до західного кордону (Баку) – 200 кілометрів. Реалізація проекту дозволить з'єднати курортні зони Західної України, Одесу, Миколаїв, Херсон, Сочі та Крим з виходом на Баку. Відстань маршруту Сочі – Сімферополь стане на 700 км коротшою. ■

ЗАКОНОПРОЕКТ

Нові базові соцстандарти

Мінсоцполітики України пропонує запровадити новий соціальний стандарт у сфері доходів – раціональний споживчий бюджет.

Василь ДРОЗДОВ

Відповідний законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» ухвалив Уряд на останньому засіданні. За словами міністра соціальної політики України Наталії Королевської, на сьогодні в Україні визначається лише прожитковий мінімум як базовий соціальний стандарт для визначення мінімальних соціальних гарантій – мінімальної заробітної плати, мінімальної пенсії тощо.

«На відміну від прожиткового мінімуму до раціонального споживчого бюджету можуть бути включені

товари більш високої якості, витрати на придбання житла, оздоровлення та відпочинок, культурно-освітні заходи, обов'язкові платежі та інші витрати. Цей показник може використовуватися для оцінки рівня життя населення, розроблення та реалізації соціальних програм», – зазначила вона.

Загалом же, за словами міністра, законопроект дозволить розробити стандарти послуг у всіх сферах, які визначатимуть перелік соціально значимих послуг, обсяг та показники якості, а також порядок їх надання. Крім того, буде забезпечено рівний доступ до послуг у різних регіонах країни та відповідність національних соціальних стандартів міжнародним. ■

ФІНАНСУВАННЯ

Безпековий бюджет зростає

Комітет Верховної Ради з питань нацбезпеки і оборони рекомендує Кабінету Міністрів України збільшити 2014 року фінансування держсектору безпеки та оборони.

Андрій ПОЛЮК

Після розгляду проекту держбюджету на 2014 рік Комітет Верховної Ради висловив стурбованість низьким фінансуванням сектора безпеки і оборони та рекомендував збільшити закладену в держбюджеті суму. Зокрема, передбачається збільшення фінансування армії до 19 млрд. 342 млн. 800 тис. гривень.

Фінансування Держприкордонслужби України пропонується збільшити на 270 млн. гривень.

Окрім того, український Уряд заклав для МВС на 2 млрд. грн. більше, ніж 2013 року, а витрати Головного управління розвідки Міністерства оборони – на понад 123 млн. гривень. Також парламентарі вважають за необхідне збільшити на майже 1 млрд. грн. витрати СБУ, Управління державної охорони – на 104 млн. грн., Служби зовнішньої розвідки – на 160 млн. грн., Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації – на понад 420 млн. гривень. А видатки Державного космічного агентства збільшити на 230 млн. гривень. ■

ПРАЦЮЄМО НА ВИПЕРЕДЖЕННЯ

Розширення спектра аналітичної складової

В Адміністрації Державної прикордонної служби відбулася презентація Головного аналітичного центру. Завданнями його є періодичний аналіз обстановки й загроз на державному кордоні, опрацювання профілів ризиків та інформаційно-довідкових матеріалів про нові форми й способи протиправної діяльності, розроблення інформаційних повідомлень про нові способи підроблення документів, а також проведення спільних аналітичних досліджень з експертами інших правоохоронних органів.

Наталья УСТЬЯНЦЕВА

Для вирішення зазначених завдань аналітичний центр оснащено сучасними інструментально-модельючими засобами, що забезпечують аналіз інформації та представлення результатів роботи в поліекранному режимі. Загалом Головний аналітичний центр складається із спеціально обладнаного приміщення, засобів збирання та обробки інформації й підготовленого персоналу. Керівництво діяльністю центру покладатиметься на управління аналізу, оцінки ризиків і статистики АДПСУ, а в регіональних управліннях — на інформаційно-аналітичну складову штабів.

— Ми вивчали досвід Німеччини, Фінляндії, США та Польщі. Ці країни пішли шляхом розробки або віртуальних аналітичних центрів, коли немає штатного складу, але є відповідно визначена процедура, або коли створюється штатний підрозділ, де люди постійно разом. На сьогодні наш Головний аналітичний центр щось середнє між віртуальним і штатним. Адже ми ставимо собі таке завдання, як безперервний рух інформації по вертикалі й по горизонталі. Тож у штаті Головного центру немає постійного працівника від прикордонної служби, прикордонного контролю чи Морської охорони. До виконання завдань постійно будуть залучатися експерти й

з інших управлінь. Виконання покладених на аналітичний центр завдань це — не дублювання функцій інформаційно-аналітичних підрозділів, а розширення спектра інформаційної складової охорони кордону — пояснив начальник управління аналізу, оцінки ризиків та статистики АДПСУ генерал-майор Анатолій Махнюк.

Для практичної реалізації результатів досліджень в охороні державного кордону передбачено опрацювання аналітичним центром профілів ризиків. Суть їх полягає у виявленні ймовірних правопорушників. І ця робота є досить дієвою, адже за результатами профілювання 2013 року вже затримано 656 незаконних мігрантів, виявлено 229 чужих і підроблених документів, вилуче-

но 633 одиниці зброї, понад 6,4 тис. боєприпасів, 38 кг наркотичних речовин, припинено спроби незаконного переміщення через кордон 449 автомобілів і товарів на суму майже 97 млн. гривень.

Новим елементом в аналітичній діяльності прикордонного відомства є розроблення паспортів загроз прикордонній безпеці. Це інформаційно-аналітичний документ, який формується за результатами моніторингу подій, явищ, процесів та інших чинників, що впливають на існуючі загрози й потребують зміни реагування на них. Крім того, новий елемент потребує постійного уточнення за результатами моніторингу. Розроблення таких паспортів передбачається здійснювати на центральному рівні із залученням регіональних центрів.

ГАРЯЧІ БУДНІ

Дурман під стріхою

Контрафактні сигарети та наркотики зберігав удома житель прикордонного села Писарівка, що на Одещині. Про нарко-тютюнового ділка дізналися правоохоронці, відтак на його підвір'ї з'явилися прикордонники відділу «Кодима» з представниками Міністерства доходів і зборів. В оселі порушника міжвідомча група знайшла 3 563 пачки сигарет без акцизних марок, а на горіщі службовий собака прикордонників допоміг виявити близько 2 кілограмів речовини рослинного походження, попередньо канабісу. За цим фактом розпочато досудові розслідування за двома статтями Кримінального кодексу — за незаконне зберігання наркотиків (ст. 309) та підакцизних товарів (ст. 204).

Людмила ТКАЧЕНКО

І хабар у 20 тисяч \$ не допоміг

Двоє росіян намагалися потрапити на батьківщину через український пункт пропуску «Новоазовськ», що на Донеччині. Проте добре поінформовані прикордонники вже знали, що ті планують перетнути рубіж на автобусі марки «Сетра» незаконно. Відтак правоохоронці вирішують детальніше оглянути транспортний засіб. В результаті прикордонно-митна оглядова група виявила заміну номера кузова авто, що прямував до Саратова. Зрозумівши, що тепер зовсім не до жартів, один із водіїв запропонував прикордоннику 20 тисяч американських доларів, а той натомість не перешкоджатиме прямуванню автобуса. Про даний факт одразу ж було повідомлено співробітників МВС. Наразі з'ясовуються всі деталі правопорушення.

Едуард НІКІТЕНКО

ГАМАНЕЦЬ

Зекономлене — на премії

Нинішнього року в результаті плано-мірного здійснення заходів з дотримання фактичної чисельності особового складу, оптимізації службової діяльності та організаційно-штатних змін, а також проведення постійного моніторингу за використанням фонду оплати праці та інших заходів, до закінчення бюджетного року в Державній прикордонній службі України вдалося створити економію асигнувань фонду грошового забезпечення та заробітної плати.

Зазначені кошти, за рішенням Голови Державної прикордонної служби України, у повному обсязі спрямовано на виплату (на-

городження) грошовою премією особового складу органів Держприкордонслужби за підсумками його оперативної-службової діяльності 2013 року. Так, за підсумками року виплачено (нагороджено) одноразову грошову премію у розмірі: особам офіцерського складу до 2000 грн.; особам рядового, сержантського і старшинського складу до 1000 грн.; працівникам до 400 гривень.

З метою посилення соціального захисту особового складу керівництво Державної прикордонної служби України і в подальшому буде вишукувати резерви для покращення соціальних стандартів військово-службовців і працівників.

Фінансово-економічний департамент Адміністрації Держприкордонслужби України

ПРИКОРДОННІ ІННОВАЦІЇ

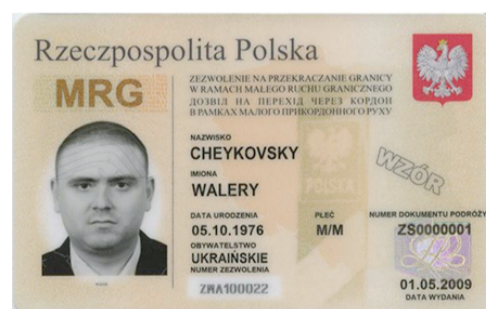
«MRG» у дії

Ще в листопаді нинішнього року Прикордонна варта Республіки Польща в пункті пропуску «Корчова» («Краковець» — з української сторони) в експериментальному режимі виділила дві смуги руху для подорожуючих, які користуються документами для малого прикордонного руху. Успішно завершивши тестування, дані інновації запровадили й у пункті пропуску «Медика» (з української сторони — «Шегині»).

Роман СТАХІВ

Ці смуги руху працюють у режимі «зелений коридор» і призначені для оформлення легкових транспортних засобів загальною масою до 3,5 т., водії та пасажери яких перевозять із собою особисті речі, що не підпадають митному декларуванню.

Аби оформити подорожуючих та зареєструвати їхні документи польські колеги ідентифікують власника картки «MRG» (учасника малого прикордонного руху), заносять установчі дані до комп'ютерної системи, при цьому наявність і дійсність візи не перевіряється, що значно пришвидшує час оформлення осіб і транспортних засобів та, в свою чергу, підвищує пропускну спроможність пункту пропуску.

Довідка «ПУ»:

Карта MRG — це посвідчення, яке видається людям, котрі не менш ніж 5 років прописані в 30-кілометровій зоні від кордону з Польщею. Посвідчення дозволяє перетинати кордон сусідньої держави без візи. При цьому дозволяється перетинати польський кордон необмежену кількість разів. Водночас не можна заїжджати всередину країни далі, ніж на 50 км або в інші країни Шенгенської зони. Безперервний термін перебування не може перевищувати 60 діб. Метою для відвідування прикордонної зони Польщі можуть бути сімейні, культурні, виправдані економічні причини, які не є прибутковою діяльністю.

Утікачів зупинила ДТП

Близько 2-ої ночі ізмаїльські прикордонники отримали від молдовських колег повідомлення про «прорив» BMW італійської реєстрації через молдовський рубіж. Реакція була миттєвою — застосували засоби примусової зупинки, «шумахерів» уже «вітали» на українській землі прикордонники відділу «Болград». Але порушники виявилися «міцними горішками» і спробували розвернути свою BMW. Проте це закінчилося зіткненням із вантажівкою, що знаходилася неподалік. «Шумахерами» виявилися громадяни Молдови, причому далеко не в тверезому стані. Заборонених предметів у іномарці не виявили, а молдован-екстремалів оштрафували на 3400 гривень кожного. Після проведення процесуальних заходів затриманих передали молдовським прикордонникам.

Людмила ТКАЧЕНКО

Микола ЛИТВИН: «Держприкордонслужба впевнено рухається шляхом прогресу»

Останні листки залишилися на календарі. Ще кілька днів і 2013-й рік уже стане історією. Яким він був для українського кордону, чим запам'ятеється, які підвалини заклав на майбутнє?.. Про підсумки року, що минає, та перспективи на прийдешній рік спілкуємося з Головою Державної прикордонної служби України генералом армії України Миколою Литвином.

Інтерв'ю вели Олег БОЙКО,
Ігор ПЛЕТЕНЬ

— Миколо Михайловичу, якою буде Ваша оцінка основних результатів оперативно-службової діяльності відомства 2013 року? В чому Служба досягла найкращих результатів?

— Безумовно, більшість із того, що ми планували на 2013-й рік, зроблено й результати оперативно-службової діяльності переконливо свідчать, що робота відомства є системною та ефективною. Державна прикордонна служба впевнено рухається шляхом прогресу. Ми маємо дуже позитивні показники й за цими цифрами статистики стоїть серйозна робота всіх підрозділів і всього нашого персоналу.

Нинішнього року на рахунок відомства — серйозні затримання, пов'язані з великими сумами валюти, з виявленням цінних історичних колекцій. Вагомим результатом досягнуто й у безпековому секторі. Так, майже на третину більше затримано зброї, зросли показники по боеприпасам. Усе це свідчить про ефективність нашої роботи.

Так само високо наші результати оцінюють і колеги з суміжних країн. Якщо порівнювати статистичні дані по спільних ділянках кордону з сусідами з ЄС, до речі, з 1 січня ми повністю переходимо на стандарт ведення статистики прикордонних відомств країн ЄС, то наші показники з багатьох позицій набагато кращі. При тому, що у них більше техніки, краще фінансуються питання облаштування кордону, грошового та соціального забезпечення, ми працюємо не гірше. Також показники Держприкордонслужби й по інших ділянках — російській, білоруській з основних показників — вищі, ніж у сусідів.

Одночасно хочу відзначити постійне збільшення пасажиро-транспортного потоку. Цього року ми впритул наблизилися і за ці кілька днів, що залишилися до кінця року, можемо вперше досягти показника — 100 мільйонів осіб, які перетнули кордон. Тобто, навантаження на персонал при незмінному штаті зростає і хотілося б більшого бюджетного фінансування на посилення наших технічних можливостей. Є також низка напрямів роботи, де хотілося б досягти більшого, особливо що стосується соціально-правового захисту персоналу та організації

оперативно-службової діяльності. Над цими питаннями будемо працювати в подальшому.

— Найбільш резонансною подією на кордоні був вибух у пункті пропуску «Бачиськ», який забрав життя порушника-підривника та поранив двох прикордонників. Після цього у відомстві активізувалася робота щодо недопущення та зменшення наслідків нестандартних (надзвичайних) ситуацій. Що уже зроблено і що ще планується зробити у цьому напрямку?

— Це дійсно надзвичайна подія, але гарантувати, що подібних випадків більше не станеться, ми не можемо. Тому маємо зробити відповідні висновки та вжити максимальних заходів, аби в перспективі ми були готові більш ефективно діяти в надзвичайних і нестандартних ситуаціях. Для цього ми провели засідання Колегії відомства, було затверджено план, виконання якого триває. Всі наші служби отримали відповідні завдання за напрямками своєї діяльності. Зараз вирішуються ті питання, які потребують фінансово-матеріальних ресурсів. Всі ці дії мають мінімізувати загрозу та дозволити швидко й ефективно локалізувати нестандартну ситуацію.

Проте головний висновок з цієї ситуації: основне наше багатство — це люди. Приклад старшини Божка та старшого прапорщика Уска показав, що вони були готові до рішучих дій, а також до самопожертви. А ми маємо зробити все можливе, щоб захистити та зберегти персонал.

— А чи не спричиняють заходи, які вживатимуться, до збільшення часу на контрольні процедури?

— Ні, поглиблення контролю — це не вихід. З однієї сторони прикордонники повинні створити всі умови, щоб людина швидко й комфортно перетнула кордон, з іншої — не допустити порушення законодавства, особливо що стосується контрабанди наркотиків, зброї та засобів терору... Тому сучасна модель охорони державного кордону повинна вміщувати певний комплекс заходів.

Перш за все має працювати інформаційний ресурс. Усю необхідну інформацію вже в опрацьованому вигляді інспектор має отримувати в автоматизованому режимі під час ідентифікації особи та перевірки транспорту. І коли до нас надходять дані від правоохоронних органів України, інших держав, міждержавних безпекових організацій, тоді контроль буде більш ефективним. Ми будемо знати, яких

осіб треба затримати, яких ретельніше перевірити, про яких інформувати відповідні органи.

Друге — це системна оперативна робота, яка дасть можливість серйозно працювати по об'єктах, які можуть становити потенційну загрозу.

Третє — це матеріально-технічний аспект, це система логістики.

І наступна складова — підготовка персоналу. Люди мають бути навчені, знати, як їм діяти в тій чи іншій ситуації.

— Українське ноу-хау — попереднє інформування пунктів пропуску про пасажирів — уже беруть на озброєння прикордонники сусідніх країн. Чи плануємо ми розширювати застосування цієї технології?

— Нинішнього року у період літнього туристичного сезону зафіксовано найбільший показник пропускних операцій за добу: оформлено майже півмільйона громадян і 90 тисяч транспортних засобів. Незважаючи на те, що пасажиро-транспортний потік перевищує удвічі, а подекуди в три й більше разів проектні добові пропускні можливості пунктів пропуску, ми бачимо, що черг на кордоні практично немає. Цього вдається досягати, завдяки впровадженню нових технологій прикордонного контролю. Однією з них і є запроваджена система попереднього інформування. Вона, безумовно, позитивна, але може застосовуватися не всюди. Найкраще ця система підходить для оформлення пасажирів авіаційного та морського транспорту. Загалом за допомогою даної технології оброблено інформацію та прийнято відповідні рішення стосовно 170 тисяч пасажирів повітряних суден. Крім цього, систему запроваджено і в 31 пункті пропуску для автомобільного сполучення, де вона застосовується для оформлення організованих туристичних груп, що дало змогу значно швидше здійснювати всі формальності.

— У липні цього року в пункті пропуску «Платонове» відбувся навчально-методичний збір керівного складу органів і підрозділів ДПСУ, де відпрацьовувалися й інші нові технології прикордонного контролю. Чи будуть вони впроваджуватися в життя на постійній основі?

— Під час практичних занять у пункті пропуску «Платонове» апробовано інноваційні технології прикордонно-митного контролю. Зокрема, продемонстровано застосування принципу «Єдиного вікна», оформлення за Е-картками, використання сис-

тем управління рухом транспортних засобів, а також прискореного пропуску організованих груп.

Перераховані інновації дадуть змогу забезпечити комфортність особам, які перетинають кордон, збільшити пропускну спроможність з мінімальним використанням особового складу, а також посилити контроль за дотриманням режиму.

Варто зауважити, що запропоновані інновації повністю відповідають вимогам сьогодення та перспективам розвитку відомства. Начальникам регіональних управлінь Держприкордонслужби визначено роботу стосовно їх реалізації пріоритетною. Ми плануємо, що вже до початку літнього туристичного сезону 2014 року названі технології використовуватимуться повною мірою. На законодавчому рівні цей процес уже врегульовано, а також розпочато роботу спільно з посадовими особами взаємодіючих структур.

Крім іншого, ми плануємо проводити технізацію процесу прикордонного контролю з огляду на перспективу оформлення осіб з біометричними паспортами. Для цього необхідні відповідні зчитуючі пристрої, нові форми пропуску на кордоні, коли інспектор контролює не один напрям, а три—чотири. За цією схемою ідентифікація особи здійснюватиметься в автоматичному режимі. Персонал долучатиметься до перевірки лише в окремих випадках. Тоді прикордонні формальності будуть більш швидкими й ефективними водночас, адже важче буде підробити сучасні документи та обійти техніку, яка здійснює ідентифікацію за біометричними параметрами.

Щодо Е-карток, у чому їх плюс? В тому, що людина завчасно надає свої дані й знову ж таки проходить контроль в автоматичному режимі. Крім того, якщо особа отримала цю картку, вона вже має певний ступінь довіри. Ці картки — перехідний етап до біометричних документів.

Ще одним питанням, яке дозволило нам покращити роботу пунктів пропуску, стало удосконалення технологій пропускних операцій. Кілька років тому кожен начальник загону затверджував відповідні технологічні схеми для пунктів пропуску на ділянці відповідальності й не було єдиного підходу до оформлення такого документа. Коли ми почали детально розбиратися у цьому питанні, з'ясувалося, що на прикордонників поклали багато завдань, не передбачених законодавством. Особливо це стосувалося морських портів і аеропортів, де персонал відомства ніс відповідальність за охорону зовнішнього периметру, службу

на КПП, якісь економічні аспекти. Тому ми переглянули всі технологічні схеми, відмовилися від невласливих функцій і змогли перенацілити персонал на виконання тих завдань, за які відповідає наше відомство.

— Товаришу Голово, наскільки Держприкордонслужба готова наступного року в межах своєї компетенції забезпечувати проведення демаркаційних робіт?

— Державна прикордонна служба України готова більш ніж повною мірою виконувати свої функції у процесі договірно-правового оформлення кордону. Відомство активно бере участь у роботі спільних демаркаційних комісій, а також виконує визначені завдання щодо дотримання режиму державного кордону та забезпечення заходів з демаркації прикордонними знаками й супутніми матеріалами. Щодо окремих ділянок, то нині на завершальному етапі демаркація українсько-молдовського кордону, яку вже на 98 відсотків проведено. З 1222 кілометрів продемарковано 1209.

Тривають демаркаційні роботи на кордоні з Росією. Так, на чернігівсько-брянській ділянці на місцевість винесено 222 км лінії кордону, визначено 718 місць встановлення прикордонних знаків і вже 296 знаків встановлено. На сумсько-брянській ділянці на місцевість винесено 150 км лінії кордону, визначено 586 місць встановлення прикордонних знаків.

Практично минулого місяця розпочалася демаркація кордону з Білоруссю. Зокрема, 13 листопада відбулися урочисті заходи з нагоди відкриття першого прикордонного знака на цій ділянці.

Тому процес іде і ми готові всіляко його підтримувати, щоб кордон був відповідно позначений на місцевості. Це дає можливість ефективніше протидіяти протиправній діяльності. Нагадаю, що 7–8 років тому, щоб стримати протиправну навалу ми власними силами без додаткового фінансування встановили на всіх недемаркованих ділянках кордону інформаційні й попереджувальні знаки.

— У рамках безвізового діалогу з ЄС Україна має забезпечити безпеку паспортних документів, зокрема з біометричними даними, ефективну протидію нелегальній міграції та процес реадмісії. Як Держприкордонслужба у межах своєї компетенції виконує відповідні вимоги?

— Що стосується прикордонної служби, то ми всі свої завдання, визначені Національним планом дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, виконали у повному об'ємі. Єдине: такі питання, як демаркація, втілення

ІЗ ПЕРШИХ УСТ

інтегрованої системи управління кордоном, потребують часу і не вирішуються за один день. Про демаркацію я вже розповів, щодо інтегрованого управління кордоном, то у нас є чітке бачення його впровадження, затвержене в концептуальних документах, і ми планово рухаємося в цьому напрямі.

Стосовно реадмісії з Євросоюзом, то ми чітко виконуємо вимоги відповідної угоди і приймаємо тих осіб, які незаконно потрапили в ЄС через територію України. Хочу відзначити, що це незначна кількість і вона щороку зменшується. Так, за перший рік реалізації угоди ми прийняли 867 осіб. З них – 469 українців, минулого року прийняли 369 осіб, в тому числі 288 українців, а за 11 місяців поточного року прийняли 299 осіб, з яких 200 – громадяни нашої країни.

– У недавню відкритому пункті пропуску «Грушів–Будомсж» контролюючі органи двох країн несуть службу спільно і це взаємовигідно. Розкажіть, будь-ласка, наскільки тісно сьогодні проводяться спільний контроль, спільне патрулювання, з якими державами і які перспективи розвитку такої взаємодії?

– Запровадження спільного контролю – один з перспективних напрямків співпраці з прикордонними органами суміжних з Україною держав. Ця форма несення служби є позитивною як для контролюючих органів, так і для осіб, які перетинають кордон. На даний час спільний контроль здійснюється в пунктах пропуску на українсько-польському та українсько-молдовському кордоні.

Спільний контроль дає можливість суттєво зменшити час оформлення осіб і транспорту, підвищити рівень взаємодії та обміну досвідом між контрольними службами суміжних держав. З одного боку – це прояв

довіри, з іншого – це елемент взаємного контролю, який зменшує корупційні ризики.

Хочу наголосити, що Державна прикордонна служба України готова всіляко підтримувати будь-які позитивні наміри країн-сусідів у сфері організації та вдосконалення спільного контролю.

Також позитивною формою взаємодії є спільне патрулювання кордону. Загалом на різних ділянках рубежу протягом 2013 року несли службу майже 2 тисячі спільних патрулів, переважно з представниками прикордонних відомств Молдови та Польщі, а також Росії, Словаччини, Білорусі та Румунії. Ми продовжуємо розвивати таку практику. Так, цього року тривало удосконалення правового механізму спільного патрулювання на польській, угорській, словацькій та молдовській ділянках. На даний час з угорськими й словацькими експертами здійснюється підготовка персоналу до несення служби у складі спільних патрулів. Маємо значні успіхи у запровадженні скоординованого патрулювання з білоруськими колегами та узгодженого несення служби на українсько-російській ділянці кордону.

– Важливими складовими охорони держкордону є Морська охорона та прикордонна авіація. Які перспективи їх розвитку 2014 року?

– Щодо оновлення корабельно-катерного складу, то сьогодні триває будівництво для Держприкордонслужби головного (тобто першого в серії) корабля Морської охорони типу «Корал», одного катера «Орлан» та чотирьох катерів UMS-1000. Сподіваємося, що усі вони будуть спущені на воду наступного року. Проте, яким буде фінансування, чи встигнуть їх збудувати, провести всі регламентні процедури, покаже час.

Що стосується прикордонної авіації, у нас є чітке бачення її розвитку. Відповідно до Концепції та Програми розвитку авіації передбачено виведення з експлуатації застарілих, затратних літальних апаратів і поступова заміна їх економічними літаками й вертольотами легкого та середнього класу. Зокрема, нам треба 24 легких вертольоти, які б дозволили значно підвищити рівень охорони державного кордону. Вони б базувалися й обслуговувалися в безпосередній близькості від кордону, забезпечували якісний моніторинг кордону та координацію дій нарядів.

Ефективність використання нових економічних одиниць техніки підтверджується досвідом застосування патрульних літаків «Даймонд». На них припадає 86% нальоту прикордонної авіації 2013 року. Тому ми дедалі більше уваги приділяємо навчанню льотного персоналу керуванню новими зразками техніки.

– Держприкордонслужба є надійним партнером для багатьох зарубіжних і міжнародних відомств і організацій, у тому числі з питань реалізації проектів міжнародної технічної допомоги. Розкажіть, будь-ласка, які досягнення маємо завдяки цій роботі 2013 року і що очікуємо у році наступному.

– 2013 року в рамках реалізації 22 проектів міжнародної допомоги нашим відомством отримано технічних засобів охорони кордону на загальну суму понад 200 мільйонів гривень. Основними донорами міжнародної технічної допомоги є міністерства (відомства) США, інституції ЄС, МАГАТЕ, МОМ, ОБСЄ та Програма розвитку ООН. Ці проекти реалізуються уже давно. Хоча в нас є непогані перспективи і на майбутнє. Так, наступного року плануємо забезпечити координацію заходів із залучення

міжнародної технічної допомоги, спрямованої на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами, програми бюджетної підтримки у рамках Європейського інструменту судівства та партнерства, проектів у рамках ініціативи Євросоюзу «Східне партнерство». Також очікуємо завершення реалізації проектів транскордонного співробітництва «Польща – Білорусь – Україна»; «Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна»; «Румунія – Молдова – Україна», спільних з Урядом США проектів у сфері нерозповсюдження та експортного контролю, спільних з Урядом США та МОМ проектів. Загалом у цьому контексті хочу подякувати нашому Міжнародно-правовому департаменту за якісну та плідну роботу.

– В одному з минулих інтерв'ю Ви назвали 2013 рік – роком економіки. Наскільки вдалося відомству економити в тих умовах, які склалися протягом року? З якими ресурсами підходите до кінця року і які прогнози фінансування наступного?

– У цьому та минулих роках ми дуже багато уваги приділяли питанням раціонального, економічного підходу до використання ресурсів відомства. Незважаючи на малу питому вагу видатків розвитку за рахунок бюджетних коштів здійснювалися заходи з облаштування та реконструкції кордону, придбання і модернізації технічних засобів, будівництва житла та службових будівель. Протягом року забезпечено виплату зарплат і відповідний рівень всебічного забезпечення органів і підрозділів.

У Держприкордонслужбі створено Департамент внутрішнього аудиту та відповідні підрозділи в регіональних управліннях. Фінансовий контроль ведеться за всіма напрямками. У нас не залишилося жодного відділу, не охопленого цим контролем. Також ввели певні обмеження, які не повинні впливати на результат нашої оперативної-службової діяльності. І ця робота дала свої плоди й дозволила нам не лише ефективно використовувати наявні ресурси, а й створювати запас. Так наприклад, якщо раніше у нас були перевитрати за комунальними платежами, то тепер люди підійшли з розумінням і ми використали навіть менше, ніж планували. Щодо наступного року, хочу сказати, що створена система контролю за раціональним використанням фінансів та інших ресурсів буде діяти й надалі, й ми будемо її вдосконалювати.

– Микола Михайловичу, як Ви вже сказали навантаження на персонал Служби постійно зростає. Прикордонники щодня спілкуються з тисячами людей, і, незважаючи на емоційну чи фізичну втому, мають залишатися взірцем порядності. Для цього потрібен серйозний етичний стержень?

– Я прибічник прогресивних методів, особливо що стосується роботи з персоналом. Для того щоб наші люди не піддавалися провокаціям, психологічному, корупційному тиску, однієї моральності замало. Прикордонник є представником держави і він

має постійно відчувати свою захищеність з боку держави – правову та соціальну.

Сьогодні до нас на службу приходять в основному люди, віком 25-30 років, які вже повністю сформовані. Враховуючи це, ми не можемо використовувати старі методи роботи. Ми розглядаємо дане питання в комплексі. Перебудовуємо систему набору, систему підготовки персоналу. Серйозний наголос робимо на персональну відповідальність за свою службу та поведінку.

Водночас намагаємося забезпечити й інший – мотиваційний елемент проходження служби. Він пов'язаний із належним грошовим утриманням, якісним медичним, речовим забезпеченням, перспективами отримання житла, кадрового зростання. Це ті чинники, які є важливою складовою забезпечення етичності та моральності персоналу.

Скажімо, ми почали за квотою приймати на навчання в Академію контрактників, впроваджуємо інші форми, за якими людина, котра має високі результати у службі, може отримати вищу освіту, а, відповідно, й посаду. Чим це не стимул?

Для багатьох сімей прикордонників болішою темою є житлове питання. І тут ми намагаємося шукати різні механізми: будемо житлові будинки, реконструюємо службові приміщення, де передбачаємо також квартири чи кімнати для сімей прикордонників. Зараз, відповідно до нової нормативно-правової бази, знову піднімаємо питання будівництва житла за рахунок коштів інвесторів на наших земельних ділянках. Зокрема, відповідно до Постанови Уряду від 2011 року щодо будівництва житла для військовослужбовців і членів їхніх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони, ми подали на погодження в Кабінет Міністрів України пропозиції щодо забудови 31 ділянки. Уже є бажання проводити будівництво на наших ділянках в Києві, Хмельницьку та Львові. Крім того, з 2007 року триває будівництво житлових будинків у Чернівцях та Луцьку. Тобто, робота продовжується, і ми шукаємо можливості забезпечити умови для проживання сімей наших прикордонників.

Також у нас ефективно працюють і розвиваються лікувально-оздоровчі заклади. Усі наші санаторії, будинки відпочинку є прибутковими, і я вдячний керівникам цих закладів та відомчим госпітальєрам за якісну турботу за здоров'я прикордонників.

Підсумовуючи сказане, хочу наголосити, що люди мають знати й розуміти, що відомство постійно розвивається, покращуються умови несення служби, а також соціальні питання. Можливо, не так швидко, як цього хотілося б, але це тимчасові труднощі. І коли буде розуміння тих, хто несе службу на кордоні, що керівництво служби, підрозділи матеріально-технічного, правового забезпечення, інші служби постійно працюють над тим, як забезпечити кращі умови при обмежених ресурсах, що всі працюють на один результат, тоді й буде моральність і самовіддача. ■

В Адміністрації Держприкордонслужби відбулося засідання Колегії ДПСУ, у ході якого підбито підсумки діяльності Служби 2013 року та визначено пріоритетні завдання на наступний рік відповідно до вимог Президента та Уряду України. Окрім керівництва відомства, начальників органів і підрозділів охорони кордону у заході взяли участь представники Адміністрації Президента, Ради національної безпеки і оборони, а також Міністерства внутрішніх справ.

Максим СІБУРОВ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Відкриваючи захід Голова Держприкордонслужби України генерал армії України Микола Литвин зазначив, що за рік діяльності досягнуто чимало. Головною метою було виконання завдань щодо посилення прикордонної безпеки, спрощення контрольних процедур, забезпечення правопорядку і профілактики корупції. Не менш важливим завданням прикордонного відомства була робота з персоналом. Тобто, робота з покращення системи професійної підготовки, соціального захисту, добору особового складу та стану його дисципліни. Водночас впроваджувалися в практику оперативно-службової діяльності інноваційні прикордонні технології.

«Основний зміст нашої діяльності був спрямований на реалізацію затверджених Колегією Основних напрямів діяльності та подальшого розвитку ДПСУ у 2013 році. В цілому позитивно оцінюють проведену роботу за рік. Ми забезпечили стабільність і контрольованість на усіх ділянках відповідальності, активно працювали над втіленням у практику інтегрованої системи охорони кордону, значно вдосконалили систему договірно-правового оформлення державного кордону тощо. Водночас звертаю увагу всіх прикордонників на підвищення особистої відповідальності на своїй ділянці роботи, а також культури поведінки персоналу на службі», – зазначив Микола Литвин.

У своєму виступі перший заступник Голови Державної прикордонної служби України – директор Департаменту охорони державного кордону генерал-полковник Павло Шисолін відмітив, що основними загрозами на кордоні України залишалася нелегальна міграція, економічна контрабанда, незаконне переміщення зброї, боєприпасів і наркотичних речовин. Загалом протягом 11 місяців 2013 року у встановленому порядку через кордон пропущено 92,2 мільйона осіб (найвищий показник за усі роки незалежності України, – Авт.) і 20,2 мільйона транспортних засобів (2012 р. – 19,54 млн.), затримано 1759 незаконних мігрантів (2012 р. – 2057 осіб), з яких 879 затримано за незаконний перетин державного кордону, не допущено в Україну 6026 потенційних незаконних мігрантів. Крім того, охоронцями рубежу вилучено 1088 одиниць зброї (2012 р. – 772 од.), майже 13 тисяч шт. боєприпасів (2012 р. – 12 тисяч шт.) понад 137 кілограмів наркотичних речовин (2012 р.

– майже 193 кг), більше 22 кілограмів психотропів (2012 р. – 21,5 кг), майже 5 кг вибухових речовин (2012 р. – 10 кг), виявлено контрабандних товарів на суму близько 170 мільйонів гривень. Водночас оперативно-розшукові підрозділи в ході виконання завдань за призначенням припинили діяльність 199 (2012 р. – 197) протиправних груп у складі 461 особи. За матеріалами оперативно-розшукової діяльності судами винесено 242 (2012 р. – 199) обвинувальні вирoki стосовно 302 (2012 р. – 224) осіб, з яких 141 (2012 р. – 121) отримали реальні строки ув'язнення.

Суттєву увагу Колегія Держприкордонслужби приділила стану системи управління службою. Так, за рік проведено значний комплекс заходів з удосконалення роботи вертикалі центрів управління службою, технічного оснащення та кадрового посилення підрозділів, формування моделей та алгоритмів роботи чергових змін, і головне – поліпшення впливу на кінцеві результати служби.

Основні зусилля були сконцентровані на коригуванні нормативної бази діяльності центрів, подальшому формуванні штатної вертикалі, особливо – у відділах, укріпленні кадрового потенціалу та моделі роботи. Усі практичні напрацювання були показані в ході навчального збору, проведеного на базі Південного регіонального управління. Було продемонстровано нову технічну складову центрів управління, перспективи її розгортання в кожному органі та підрозділі охорони кордону.

У ході засідання детально розглянули й роботу з організації прикордонної служби. Відтак 2013 року збережено потенціал підрозділів і органів кордону, зосереджено зусилля в охороні кордону на загрозливих напрямках та не допущено розпорощення сил і засобів. При цьому є чимала кількість позитивних надбань. Зокрема, вдалося удосконалити відомчі системи моніторингу держав-

ного кордону та контролю за повітряним простором, опрацювати нормативну базу й запровадити в оперативно-службову діяльність спільне патрулювання на українсько-угорській та українсько-словацькій ділянках кордону, удосконалили оперативність спільного реагування на обстановку на українсько-польській ділянці, спільно з представниками прикордонних відомств Білорусі та Російської Федерації опрацювати проекти міжнародних договорів щодо скоординованого патрулювання українсько-білоруської ділянки та узгодженого несення служби на українсько-російській ділянці. Водночас удосконалено систему готовності до реагування на надзвичайні та нестандартні ситуації на державному кордоні, підвищено якість охорони державного кордону та рівень взаємодії у межах зони відчуження й безумовного (обов'язкового) відселення, збільшено результативність діяльності інституту дільничних інспекторів прикордонної служби, оптимізовано штатні структури мобільних підрозділів і значно підвищено рівень їхньої професійної підготовки тощо.

Основні зусилля прикордонного контролю було зосереджено на реалізації положень Концепції інтегрованого управління кордонами, здійснено та оптимізовано процедури прикордонного контролю. Краще питання у цьому напрямі вирішувалися у Західному та Південному регіональних управліннях, Мостиському, Білгород-Дністровському та Чернівецькому прикордонних загонах.

Позитивних результатів цього року досягли й в охороні територіального моря та річкової ділянки державного кордону. Зокрема, морськими прикордонниками активно проводилися заходи з протидії протиправній діяльності з питань охорони підводної культурної спадщини, запобігання порушенню правил плавання і перебування в територіальному морі суден забезпечення ЧФ РФ. Припинено

спробу незаконного вилову цінних порід риб (камбала калкан) у виключній (морській) економічній зоні України, затримано одну турецьку риболовну шхуну. Водночас активно використовувався персонал відділів спеціальних дій на воді, особливо на ділянці Південного регіонального управління.

Протягом року виконано значний обсяг завдань з використання прикордонної авіації. Так, забезпечено інтенсивне застосування авіації в охороні державного кордону, В(М)ЕЗ та територіального моря. Зокрема, загальний наліт склав: з охорони кордону – 103 години, охорони В(М)ЕЗ та територіального моря – 118 годин. Обстежено понад 10 500 км державного кордону та близько 108 000 км² В(М)ЕЗ та територіального моря.

Завдяки системній профілактичній роботі та вжитим заходам вдалося досягти зниження рівня адміністративних правопорушень на державному кордоні. Надбанням поточного року в цій сфері є введення в дію двох Інструкцій щодо оформлення персоналом Служби справ про адміністративні правопорушення, а також про порядок дій прикордонників під час виявлення так званого безгоспного майна.

Загалом у прикордонному відомстві функціонують 11 пунктів тимчасового тримання та 66 спецприміщень, розрахованих на 437 осіб, у тому числі 3 нові спецприміщення відкрито цього року. За результатами перевірок місць тимчасового тримання представниками міжнародних правозахисних організацій та міжнародного комітету Товариства Червоного Хреста дано високу оцінку стану їх облаштування та тримання затриманих осіб.

Про стан роботи з персоналом, його професійну підготовку, профілактику корупційних проявів доповів директор Департаменту персоналу АДПСУ генерал-полковник Михайло Коваль. Він відмітив поліпшення складової роботи з персоналом, зокрема, більш активну участь керівництва регіональних управлінь, прикордонних загонів у проведенні роботи з охоронцями рубежу у відділах прикордонної служби. Стан правопорядку та дисципліни 2013 року в цілому забезпечив виконання завдань за призначенням. Так, цього року загальна кількість правопорушень, скоєних прикордонниками, порівняно з минулим роком зменшилася на 23%: з них злочинів – на 16%, випадків порушень антикорупційного законодавства – втричі.

Водночас міжнародна діяльність та правова робота, за словами директора Міжнародно-правового департаменту генерал-лейтенанта Олександра Мельникова, нинішнього року зосереджувалася на реалізації завдань з договірно-правового оформлення кордону, пошуку додаткових ресурсів міжнародних донорів для реалізації Планів дій щодо лібералізації ЄС візового режиму та Концепції інтегрованого управління кордонами, реалізації досягнутих домовленостей з активізації міжнародного співробітництва та розширення участі в міжнародних проектах і програмах.

У свою чергу директор Матеріально-технічного департаменту генерал-лейтенант Олег Лантвий доповів про заходи, що провадилися у плані інженерно-технічного, тилового, медичного забезпечення служби «зелених кашкетів». Особливий акцент він зробив на готовності прикордонників до оперативно-службової діяльності у зимовий період.

Стосовно особливостей та стану фінансово-економічного забезпечення прикордонного відомства, бюджетного асигнування «зелених кашкетів» розповів директор Фінансово-економічного департаменту генерал-лейтенант Ярослав Рудик. Він детально розповів про усі заходи, що відбуваються у фінансово-економічному «полі» відомства, зокрема акцентував увагу на формуванні показників проекту бюджету Служби на 2014 рік.

Підсумовуючи результати засідання Колегії, генерал армії України Микола Литвин зазначив, що кращих результатів в оперативно-службовій діяльності серед регіональних управлінь I категорії досягло Західне регіональне управління, серед II категорії – Північне РУ, серед органів охорони кордону – Одеський і Львівський прикордонні загони, а також ОКПП «Київ», серед органів Морської охорони – Севастопольський загін МО. До речі, усі лідери оперативно-службової діяльності 2013 року урочисто отримали від Голови Служби перехідні кубки та відзнаки.

Завершуючи захід, очільник відомства окреслив основні напрямки діяльності Державної прикордонної служби України наступного року, серед яких – удосконалення інтегрованої системи охорони державного кордону, впровадження сучасних прикордонних технологій та інноваційних підходів управління прикордонних формальностей, поглиблення взаємодії з громадськістю тощо.

Наша гідність службою визначалася

Подумки оглядаючи свій шлях військової служби, я розумію, що то була лише маленька часточка із великих завдань, які виконували в ті уже далекі роки війська Західного прикордонного округу. Це був період подальшого становлення народного господарства нашої країни після війни з нацистами, а на службу до Збройних Сил уже призивалися юнаки, які згодом отримають назву діти війни.

**Генерал-лейтенант у відставці
Олег ПЕРВОМАЙСЬКИЙ**

Із моїх майже 40 років військової служби 14 пройшли на західному кордоні. А все починалося так. Повістку на строкову службу із Шепетівського військкомату я отримав у вересні 1958 року. В Шепетівці, що у Хмельницькій області, на той час був обласний збірний пункт призовників. Відібрали мене в Прикордонні війська, чим я був дуже задоволений. Адже у нашому районному місті Кам'янець-Подільському дислокувався прикордонний загін. І багато хто з нас, юнаків, так при звичайся до воїнів у зелених кашкетах, що у своєму майбутньому житті бачив себе тільки у їхньому однострої. За декілька днів нас, призовників, розподілили по командах, і я розпрощався із своїми земляками-однолітками. Довкола люди були незнайомі, такі ж безвусі хлопці, як і я. Так закінчилася моя безтурботна юність.

Привезли нас потягом у прикордонне Рені, а потім на автомашині до молдавського міста Кагул, де знаходився навчальний пункт 22-го прикордонного загону ЗПО. За два місяці навчання мене направили в школу молодших командирів, яку й закінчив у 1 півріччі 1959 року. В школу молодших командирів відбирали солдатів, які мали середню освіту. Навчання ми проходили при управлінні прикордонного загону у місті Кишинів. Офіцери школи мали досить високий професійний вишкіл. На такому ж рівні організували вони і заняття з нами. Великою довірою серед нас користувалися курсові сержанти — вони в усьому демонстрували зразок — як у навчанні, так і у виховній роботі. Це, безумовно, допомагало нам, майбутнім сержантам, виховувати в собі самостійність, ініціативу, прищеплювало почуття відповідальності за довірену справу та гартувало бойові якості.

Одним із таких наставників був заступник начальника школи старший лейтенант Іван Попенко. Його ставлення до курсантів, порядність і самодисципліна у всьому служили для нас взірцем офіцера-прикордонника. До речі, за роки служби наші дороги не один раз перехрещувалися: під час навчання у військовій академії ім. М.В. Фрунзе, на далекозахідному кордоні, а потім стали ще й «сусідами» — начальниками прикордонних загонів: Львівського та Мукачівського.

Згадуючи роки, що започаткували мою службу в строю «зелених кашкетів», спочатку бачу себе на прикордонній заставі командиром відділення, та згодом, у вересні 1959 року, я вже був курсантом прикордонного училища в місті Багратіонівськ Калінінградської області. У зв'язку з його реорганізацією в лютому 1960 року нас, 40 курсантів першого курсу, зарахували до Алма-Атинського вищого прикордонно-командного училища. За 3 роки з двома офіцерськими зірочками на погонах прибув на 6 заставу («Сірий потік») Мукачівського прикордонного загону. І, як це часто бувало, за два тижні начальник пішов у відпустку, а мені доручили виконувати його обов'язки. Це й стало першим випробуванням на власну зрілість та уміння використовувати знання, отримані в училищі. Звичайно, дуже хвилювався, але

знайшов «контакт» з особовим складом застави, уважно, до подробиць, вивчив ділянку кордону та старався організувати службу так, щоб підлеглі виконували свої обов'язки спокійно й впевнено. Тому що метушня, непродумані розпорядження, команди і пов'язана з цим нервозність — найгірше що може бути для офіцера. До повернення начальника застави ми навіть порушника державного кордону затримали.

Влітку 1964 року мені запропонували перейти на комсомольську роботу. Проте начальник прикордонного загону полковник Григорій Супрунов цієї пропозиції не підтримав. «У тебе ж усі якості командира!» — заперечив він коротко та вагомо. З того часу рахую себе його «хрещеником».

Значну роль у моєму становленні як офіцера-прикордонника уже на посаді начальника застави відіграли полковники Григорій Супрунов, Іван Іванець, майор Олександр Романенко, капітан Іван Карпов та інші досвідчені керівники-вихователі. Образно кажучи, їхня наука, помножена на мої знання й зусилля, у значній мірі сприяли тому, що у званні лейтенанта я вступив у Військову Академію ім. М.В. Фрунзе.

Закінчив її уже капітаном разом зі своїми однокурсниками по прикордонному училищу — Володимиром Переднянкіним, Володимиром Саржаном і Олександром Мельниковим. А було мені тоді вже 29 років. З часом, збагатившись досвідом служби на посадах: викладача у Московському вищому прикордонному училищі, офіцера бойової підготовки в Головному управлінні Прикордонних військ СРСР, начальника прикордонного загону в Карелії, я отримав нове призначення — начальника свого рідного Мукачівського прикордонного загону, де розпочиналася моя офіцерська кар'єра. Там служили офіцери й прапорщики, які знали мене ще лейтенантом. Зустріли доброзичливо, тому в роботі з підлеглими особливих проблем у мене не виникало. Незабаром спільними зусиллями нам вдалося вивести прикордонний загін із «проривного» стану, помітно скоротити статистику грубих порушень військової дисципліни та інших недоліків. Коли мене нагородили орденом Червоної Зірки, я широкердно сприйняв це як оцінку діяльності всього особового складу прикордонного загону.

У своїх стосунках з підлеглими я завжди дотримувався основних принципів: чесне ставлення кожного до своєї професії та

виконання службових обов'язків. А це передбачало законслухняність і високу самодисципліну з бажанням доводити розпочате до найвищого стану якості, щоб зроблене відповідало потребам дня сьогоднішнього й завтрашнього. Не помилюся, якщо скажу: саме цих якостей інколи не вистачало тоді деяким молодим офіцерам. Багато із них, зустрівшись з першими труднощами, швидко розчарувалися у своїй спеціальності або взагалі у прикордонній професії. А час тоді, як ніколи, вимагав від кожного з нас залізної витримки й самовладання. Йшло скорочення військових формувань держави, зокрема й Прикордонних військ. Змінювалися способи і форми охорони державного кордону. Та в цілому прикордонники, не втрачали віри й впевненості, що професія захисника рубежів держави була, є й буде шанованою і потрібною в нашому суспільстві.

кість практичних знань отримував від усіх командирів військових частин округу, на плечах яких лежала надійна охорона державного кордону.

З цього приводу хотів би зазначити, що керівнику будь-якого рангу дуже важливо навчитися слухати підлеглих. Потім можна розраховувати на те, що сам будеш не лише почутий ними, а й підтриманий у своїх починаннях, в стремлінні діяти разом в інтересах удосконалення охорони державного кордону. Це вимагало від нас високого службового професіоналізму, помноженого на комплексний виважений підхід у прийнятті рішень, що незабаром зримо стало проявлятися в діяльності військ округу. Цікаві пропозиції у використанні можливостей спеціальних прикордонних командирів, раціональні ідеї про розміщення та будівництво сигнальних систем, рубежів перекриття тощо мобілізувало весь особовий склад на здійснення наміченого. Активну підтримку знайшла також запроваджувана практика максимального використання можливостей прикордонних нарядів, надаючи їм більшої автономності.

Велика робота проводилася у військах округу для розширення взаємодії з прикордонниками суміжних держав. Сам характер розвитку міжнародних зв'язків відкривав реальні можливості в організації спільної охорони кордону. Більш того, на багатьох ділянках такий підхід уже давав хороші результати. Практика удосконалення охорони державного рубежу підтверджувала, що нам, кожному органу управління потрібно мати спеціалістів найбільш кваліфікованих, які могли б розробляти прогнози зміни обстановки на кордоні та надавати керівництву пропозиції для прийняття обґрунтованих рішень.

А ось важкі думки і невідомий смуток були пов'язані з тим, що в результаті прорахунків в організаційній роботі, навчанні, вихованні особового складу ми інколи пожинали травматизм і навіть випадки загибелі людей. Це завжди викликало гострий біль. І хто б не був конкретним винуватцем в таких обставинах, всі ми несемо відповідальність за них, а командир — у першу чергу. Стверджую, що збереження життя підлеглих — це питання честі кожного офіцера. У своїй переважній більшості наші офіцери були чесними, самовідданими людьми, сповненими високої відповідальності за доручену справу.

Після 24 серпня 1991 року, що стало знаковою подією в житті українського народу, одним із першочергових завдань з утвердження української державності стало забезпечення охорони кордону новоутвореної країни, розбудови та комплектування її прикордонних військ у нових історичних умовах. Всі ці нагальні проблеми розпочали вирішуватись уже в рамках оновленої прикордонної структури. Спочатку Державного комітету у справах охорони державного кордону України, а потім Державної прикордонної служби України, котра на радість нам, ветеранам, стала одним із кращих вітчизняних правоохоронних органів.

НАША ІСТОРІЯ

Минуло вже більше семи років відтоді, як на охорону державного кордону у Чернігівському загоні не виходять кінні прикордонні наряди. А розпочиналося все так...

Олександр ДУДКО

Протягом 2002 року тривала реконструкція будівлі новоствореної прикордонної застави «Гірськ» прикордонної комендатури «Городня» та облаштування військового містечка. А вже весною наступного року мало відбутися урочисте її відкриття за участі керівництва відомства.

Пролітали тижні, дата відкриття була все ближчою, коли випадково, спілкуючись з керівництвом управління МВС у Чернігівській області, начальник прикордонного загону полковник Володимир Рудницький дізнався про експеримент із застосування коней для охорони громадського порядку в парковій зоні міста Чернігова. Очікуваного ефекту ця ініціатива не отримала, і коней колеги з МВС

збиралися повернути на конний завод, який надавав їх в оренду.

А коні ж були красені, породисті та доглянуті! Серце в начальника загону так і затріпотіло в грудях. Одразу ж згадалися роки служби в Чернівецькому, Львівському та Дрогобицькому прикордонних загонах. Там, у горах, без коней прикордонним нарядам було доволі сутужно, та й часи були такими, що про нинішню техніку навіть мріяти ніхто не міг. Ось тут і промайнула у командира ідея взяти коней собі, в прикордонний загін, та використати в службі. Сене у цьому був, бо ділянка місцевості в зоні відповідальності загону була хоч і рівнинною, але траплялися на ній і ліси, й річки, і болота, одним словом, місцями проїхати по ній було практично неможливо. А ось верхи наздогнати пішого порушника було легше, та й час необхідний на патрулювання ділянки скорочувався.

Проте одне подумати, а зовсім інше — здійснити. І аби схилити керівництво до прийняття рішення про застосування коней у службі придумали такий хід — показати на урочистостях з нагоди відкриття прикордонної застави кінний прикордонний наряд, і не просто наряд, а справжній конкур у його виконанні. Домовилися з конезаводом про оренду коней, запросили професійних наїзників, перевдягнули в прикордонний однострій та облаштували спортивні перепони. Це було вдалим рішенням і як наслідок — дозвіл від керівництва чернігівськй прикордонники таки отримали. Тож так і залишилися на заставі Любимець, Зухра та Буян.

Далі було напружене літо. До холодів необхідно було звести стайню, обладнати її, забезпечити коней фуражем. Але за справу взялися небаїдуші люди — начальник застави старший лейтенант Олександр Михайлівський і старшина застави старший прапорщик Сергій Дікусар. Проте ж для організації проведення всіх цих робіт потрібен був справжній фахівець кінної справи. І такого знайшли в особі колишнього директора конезаводу КСП ім. Т.Г. Шевченка в с. Черниш Олександра Овдія.

Завдяки стараннями цієї небаїдушої людини стайня була не тільки збудована за всіма канонами конярства, а й відповідно обладнана. Мало того, він привіз зі свого колишнього господарства і двері для денників, і годівниці, і зброю, і взагалі весь необхідний для догляду за кінними інвентар.

Однак що може інвентар без людини, яка щоденно доглядатиме за конем? І такі люди знайшлися. Ними стали солдати-строковики, які проходили службу на заставі. Незабаром до штату застави було введено й відділення патрульних-кавалеристів.

Під орудою «Кузьмича», як бійці поміж собою називали Олександра Овдія, вони невдовзі стали справжніми кіннотниками. Крім них і офіцери та деякі прапорщики застави із задоволенням проходили курс «молодого кавалериста». Від застави до кордону подекуди добиратися доводилося до 20 кілометрів і коні здорово виручали, особливо взимку.

Наступного, 2004 року, до трьох їздових коней добавились кобила Берізка з гужовою підводою та народжений Зухрою жеребчик, якому дали ім'я Зураб. Історія Берізки також доволі цікава. Її під час припинення прикордонним нарядом застави «Добрянка» спроби переправлення контрабандних товарів з Білорусі, покинув напризволяще разом із вантажем білоруський хазаїн. Рішенням суду контрабандне майно конфіскували, а Берізку, залишили прикордонникам. Слід сказати, що її присутність дуже полегшила утримання кінного господарства застави, та й не тільки це. Взимку, запряжена в сані, Берізка доставляла до місця несення служби прикордонні наряди такими маршрутами, де ні пішому, ні навіть на авто робити нічого.

Із 2006 року Держприкордонслужба відмовилася від використання солдатів строкової служби, а восени підійшов і вік служби трьох їздових коней. Зі сльозами на очах з ними прощалися прикордонники. Однорічного Зураба передали до Ново-Боровицького лісництва, де він зараз несе службу по збереженню поліського багатства — лісу, а Берізку ж відправили до іншої частини ДПСУ для використання в господарстві.

ЯКБИ ВОНИ РОЗМОВЛЯЛИ

Мрія прикордонного собаки

Починався звичайний робочий день — ми з хазяїном прийшли на службу, отримали наказ на охорону кордону і виїхали на місцевий пункт пропуску. Передчуття було «бойовим», адже напередодні нас поінформували, що, можливо, на нашій ділянці кордону буде нелегальне переміщення зброї. За декілька годин дійсно під'їхав підозрілий Мерседес. Всі навколо говорили, що водій нервував, я цього не бачила, а лише почула запах зброї, на що подала знак. У результаті — прикордонники виявили 30 патронів калібру 5,6 мм.

Мене звуть Джессі, породи гладкошерстий фокстер'єр, але мені більше подобається, коли мене кличуть Джесс. Хоча панночкам і не прийнято говорити про вік, але я не приховую — мені восени виповнилося вже сім років і практично все своє життя я служу на кордоні. Мій господар є для мене колегою, другом і найкращою людиною, звати його — старшина Сергій Борщ. У нього навіть прізвисько смачне. Він завжди ситно мене годує, розчісує та тренує. До свого господаря я потрапила зовсім крихіткою. Він сказав, що я йому дуже сподобалася і тому з усього посліду він обрав саме мене.

Коли я трохи піросла, мене відправили до школи в місто Великі Мости у Львівській області. Вчилася я добре. У підсумку склала іспит з першого разу. Господар мною пишався. Я люблю, коли він радіє. Зайвий раз дасть щось смачненьке, похвалить і погладить.

Зараз я служу в прикордонному відділі «Краснопілля» Сумського загону. Як пра-

вило, у складі групи виїжджаю на місцевий пункт пропуску «Грбовське», залізничний — «Пушкарне» і автомобільний — «Покровку». Я із задоволенням біжу на службу, мені подобається обнюхувати машини чи вагони. В них часто пахне їжею, але я намагаюся не звертати на це уваги. У мене важливе завдання — щоб ніхто не провіз заборонені товари й речовини. На щастя, на нашій ділянці порушників кордону небагато, тому за роки служби в моєму арсеналі всього приблизно 30 затримань. Але через це я не втрачаю кваліфікацію, адже досвід — це велика сила.

Загалом у нашому відділі 7 собак — два фокстер'єри і 5 вівчарок. Серед них з професійної майстерності я стала найкращою. А два роки тому я взяла участь у Всеукраїнських змаганнях у Великих Мостах. Приємно було знову відвідати рідні місця. З 36 собак, які шукали наркотики в автоколоні, я зайняла третє місце. Думаю, що виною

всьому спогади і ностальгія. Ось господар обіцяє, що я скоро поїду на змагання в Східне регіональне управління Держприкордонслужби до Харкова. Там мене нічого відволікати не буде, тож постараюся бути першою.

Я щаслива від того, що приношу користь країні, затримуючи порушників. Крім цього, обожнюю, коли мене хвалять. Я тоді на плаці гордо задираю ніс і дивлюся на господаря.

Існує лише одна прикрість. Якось я підслухала розмову про поліцейських собак в Америці. Їх фотографії у відділку на дошку пошани занесені. А у нас чомусь так не прийнято. Не подумайте, я не заздрю. Просто хочеться, щоб усі знали про мою службу. Тож сподіваюся, що за честь і відданість незабаром з'явиться саме «собача» дошка пошани.

Службова собака ДЖЕССИ

Капеланський візит в Одеський гарнізон

У Південній Пальмірі відбувся VII Всеукраїнський з'їзд військових капеланів УГКЦ, на якому його учасники ознайомилися з душпастирською опікою в Одеському гарнізоні та обговорили актуальні питання співпраці з силовими структурами.

Володимир ВІВАТ

Поважне зібрання очолив керівник Департаменту Патріаршої Курії Української Греко-Католицької Церкви у справах душпастирства силових структур України єпископ Сокальсько-Жовківський УГКЦ Михаїл (Колтун). У роботі з'їзду взяли участь понад три десятки військових капеланів з Києва, Донецька, Львова, Черкаса, Севастополя, Ялти, Івано-Франківська, Луцька — загалом з усіх регіонів країни.

— Наша мета — відкрити для себе усі труднощі у душпастирській роботі з силовими структурами, визначитися з планами та перспективами взаємодії з ними, а також підбити підсумки діяльності в цьому році, — розповів єпископ Михаїл.

Розпочався релігійний форум з Архирейської Божественної літургії в кафедральному храмі Андрія Первозванного м. Одеси. Згодом військові капелани відвідали Західну військово-морську базу, де ознайомилися з організацією душпастирської опіки у військовій частині, умовами служби та побуту моряків, а також поспілкувалися з екіпажами бойових катерів бази. З командуванням вони обговорили практичні аспекти задоволення релігійних потреб віруючих військовослужбовців.

Після відвідування військово-морської бази з'їзд продовжив свою роботу у форматі конференції.

Нинішнього року вперше учасниками з'їзду стали й прикордонники. В рамках заходу офіцери по роботі з персоналом Південного регіонального управління ДПСУ та органів охорони кордону разом з іншими правоохоронцями та військовими зустрілися з представниками духовен-

ства у монастирі Палютинів, що в Одесі. Перед присутніми виступив начальник відділу по роботі з персоналом Південного регіонального управління полковник Олександр Дідик, який розповів про організацію душпастирської опіки прикордонників і членів їхніх сімей. Зокрема, він зазначив: «Переважає більшість прикордонників регіонального управління — православні. Проте, звичайно ж, є серед них і люди католицької віри і ми повинні

зробити все для задоволення їхніх духовних потреб. Тому участь у роботі з'їзду для нас, охоронців кордону, дуже важлива та корисна».

Капелани зі свого боку подякували військовим і правоохоронцям у зелених кашкетах за таке змістовне ставлення до питань духовної складової та подарували їм чудові молитовники.

Наступного року з'їзд військових капеланів планують провести в Донецьку. ■

КАЛЕНДАР

Ну що, Змія, на Коня!

Разом із традиційним юліанським та «старим» григоріанським Новим роком українці все частіше не обходять своєю увагою також і прихід одного з 12 символів східного (китайського) календаря. Часто-густо саме тамтешній гороскопний символізм визначає вибір подарунків, атрибутів новорічної ночі, а також страв, що до вподоби «господарю» року.

Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ

Тож незабаром ми зустрічати-тимемо не просто 2014-й, а ще паралельно й рік Коня, якому відповідає космічний елемент — дерево та синій колір. Тобто — рік синього дерев'яного коня. Тому окрім звичних ялинок, Дідів Морозів зі Снігуроньками та оленів, сувенірні полиці заповнили коники й підковки.

Цікаво, що такий символізм сприймається не лише любителями астрології, а навіть і на серйозному державному рівні. Так, до Нового 2014 року Національний банк України випустив монету «Рік Коня», продовживши тим самим серію, започатковану ще 2006 року. У Нацбанку стверджують, що ця серія вже має неабияку популярність, тому цього року срібну монету викарбували тиражем 25 тисяч штук. І хоч її номінал становить лише 5 гривень, придбати монету вдасться не дешевше, ніж за 395 гривень.

Новий рік по-китайськи настає пізніше традиційного — у перший молодий місяць після входження сонця у зодіакальне сузір'я Водоля. Тому люди, народжені у січні та лютому, можуть належати ще до знаку минулого року. Проте більшості українців, за великим рахунком, це байдуже. Ми звикли зустрічати традиційний Новий рік у ніч з 31 грудня на 1 січня уже з новим східним символом, хоча, скажімо, рік Коня реально наступить

аж 31 січня 2014 року та триватиме до 18 лютого 2015 року.

Тобто, вже скоро ми будемо прощатися з холоднокровною і повільною водяною змією, на зміну якій прийде енергетика сильного і живого коня.

Звідки ж пішов цей зоряний «зоопарк» і чому саме ці тварини його населяють? Це пов'язано з буддистськими віруваннями. За легендою, перед відходом Будди із Землі він покликав всіх тварин по прощатися. Однак прийшло лише 12 тварин, і на знак подяки за це Будда роздавав їм по одному року правління, визначивши, що риси та якості «зоряного господаря» повинні позначатися на тому, як протікатиме цей період й на характері людей, народжених у рік пануючої тварини.

Сьомим серед тих, хто проводив Будду, був кінь — істота дуже мирна, але здатна за себе постояти. При зіткненні з хижаким кінь пускає в хід копита і зуби.

Ця тварина — одна з найбільшчих до людини, яка без перебільшення зробила переворот у формуванні людської цивілізації. Кінь залишався основним

транспортним і робочою силою до початку XIX століття. А відтак він заслужив стати символом достатку, бо для доброго господаря кінь був помічником і в обробці землі, і в транспортуванні урожаю, і під час випасу худоби. Для воїна кінь — не лише засіб

пересування, а й справжній друг. Однак треба зважати, що кінь як символ достатку не підходить ледачим. Про це свідчить і вислів «працювати як кінь».

Култ Коня здавна переплітався і з історією українців. Зокрема, вершниками були язичницький

бог громовиці й блискавки Перун та християнський святий Юрій-Георгій. У легенді про Віщого Олега показано, що кінь як священна істота міг принести і успіх, і смерть. Іноді він супроводжував свого господаря до потойбічного світу. Особливе ставлення до коня козаків оспівано в українському фольклорі.

Окремо хотілося б нагадати про роль коней в охороні кордону. Вони були вірними помічниками та друзями «зелених кашкетів». Багато хто з ветеранів пам'ятає заняття з кавалерійської підготовки, джигітовку, рубку лози, кінні патрулювання.

Девізом року Коня є «Я дію», стихією — вогонь, напрямом — Південь, місяць по західному календарю — з 6 червня по 6 липня, що найбільш співпадає з зодіакальним знаком Близнюки, «фірмовим» кольором — червоний, дорожочинним каменем — топаз. Амулетом цього року буде підкова, тому ви можете купити магніт у вигляді підкови на холодильник або ж парочку маленьких сувенірних підковок. Краще коли вони прикрашатимуть оселю не тільки в перебігу Новорічної ночі, а й протягом усього року.

Стихією Нового 2014 року є вогонь, рух, жвавість і наповнення внутрішньою енергією.

Космічним елементом року Коня є дерево. Цей рік хороший для того, щоб «пустити корені», тобто завести сім'ю та побудувати будинок. Року Коня відповідають такі кольори, як усі відтінки синього, зелений,

відтінки коричневого і сірого (колір дерева) — усе це барви Нового року.

Оскільки Кінь, згідно з китайським гороскопом — це символ мудрості й чистого розуму, то 2014 рік передбачає низку мудрих рішень і розумних вчинків, успіх усім знакам Зодіаку, працюючим у сфері, де трудовим ресурсом є інтелект.

Усім відомо, що Кінь — життєрадісна, оптимістична тварина, що почуває себе комфортно на широких просторах, любить компанію, тому й зустрічати Новий рік можна, де захочеться — і в ресторани, і в подорожі, і за кордоном. Але Кінь також дуже любить свій дім, тому цілком імовірно ви вважатимете за краще зустріти Новий рік удома, в колі рідних і близьких.

Щодо рекомендованих прикрас... Гарно виглядатиме ялиночка, прикрашена золотистим або сріблястим дощиком. Можна навпаки, прикрасити сріблясту ялинку зеленим і блакитним «дощем».

У кожній кімнаті добре буде поставити вазу з ялиновими гілками, прикрасивши їх дзвіночками і підковками.

Синьому Дерев'яному Коню, напевно, сподобається, якщо новорічні свічки матимуть форму конячок, дзвоників або підковок. Одяг знову таки має бути кольорів і відтінків, які символізують Рік Синього Дерев'яного Коня.

Що має бути на новорічному столі?

Меню вашого столу має бути переважно овочевим. Адже коні — тварини травоядні. Добре буде мати на столі побільше фруктів і салатів.

Але не варто занадто покладатися на гороскопи. Людина — творець своєї долі, поки вона вірить в те, що все залежить від неї самої! ■

«І ніби чудо польське радіо нам відкривало той незнаний світ»

Слова з пісні «Старі фотографії» гурту «Скрябін» доречно розкривають найяскравіші враження дитинства та юності Андрія Кузьменка, яке пройшло поблизу кордону Радянського Союзу з Польщею. Музикант із задоволенням переглядав польське телебачення й слухав радіо. Адже лише з їх допомогою він міг зазирнути до зовсім іншого світу, фізично потрапити в який не було можливості. Андрій мріяв стати далекобійником, отримав диплом лікаря-стоматолога, а все життя присвятив музиці. І сьогодні воно вирує як ніколи.

Спілкувалася Наталія УСТЬЯНЦЕВА

— Андрію, Ви народилися у місті Самбір на Львівщині, дитинство й шкільні роки провели у Новояворівську, поблизу кордону. Чи хотілося подивитися, яке життя по той бік рубежу?

— Мене завжди тягнуло до кордону. Було таке враження, що за ділянкою існує щось інше, цікавіше. Для мене це був інший світ, у який я не міг потрапити і шукав найменшу можливість, аби наблизитися до нього. Одного разу ми з дядьком приїхали прямо до «колючки», щоб подивитися, як виглядає взагалі кордон. Одним словом, мав я сентимент до того діла.

— Які були переваги у житті поблизу кордону? У Вас була можливість мати ексклюзивні речі або солодощі?

— То було другорядне. Перша перевага — інформаційна. В нас ловили 2 радянські радіостанції — «Маяк» і «Промінь». Але набагато більше можна було почерпнути із закордонного польського ефіру — музика, телебачення, гостросюжетні трилери. Подивитися у нічну суботу фільм жажив для мене було великою перевагою. Адже по нашому телебаченню йшла лише програма «Время». Люди, які жили навіть у Львові, мали великі козири на руках. Автоматично, звісно, вивчалася й мова. Я й досі захоплююсь польською музикою, кіно, книжками, тож мову тримаю на рівні. Взагалі, без книжок мозок зсихається і стає маленьким, як сірникові коробочка.

— Після одного року навчання на медичному факультеті Карельського університету Вас призвали в армію у місто Калінін, що під Москвою. Чим запам'яталися роки служби?

— Я отримав головне — із хлопчини став чоловіком. Ти починаєш розуміти багато елементарних речей тільки в армії. І хоча б для того треба туди потрапити — аби навчитися цінувати те, на що ми не звертаємо увагу «на гражданці». Наприклад, повагу. З першого дня армії ти дорівнюєш нулю і саме від нього починаєш піднімати свою значимість в очах оточуючих тебе персонажів.

— Ви патріот своєї держави?

— Так. А що не видно? (сміється)

— Тоді як спонукати інших до патріотизму?

— Це дуже важко. Поки громадянин десь всередині себе цього не відчує — ніякі спонукання не допоможуть. То є тяжкий момент.

— Ким відчуває сьогодні себе Андрій Кузьменко?

— Звісно, у першу чергу — музикантом. Ніякий я не продюсер, ні шоумен і не письменник. Моя робота це — концерти. У нас їх завжди було не менше сотні на рік. Телебачення — то випадкова штука. Особливого задоволення для мене воно фактично не дає. Спочатку я взагалі відчував постійний дискомфорт — нові люди, камери скрізь, ти просто не знаєш, як себе вести.

— Чи встигаєте взагалі відпочивати?

— А навіщо? Потрібно максимум вживати з життя. Стараємося комбінувати відпочинок і роботу. От наприклад, коли їздили на концерт в Одесу, покаталися на

велосипедах по бездоріжжю, заодно й відпочили. Взагалі перед тим, як їхати кудись, я проводжу літературно-історичний екскурс, щоб відвідувати не попсові місця, а такі, куди ніхто ще не потрапляв.

— Як підтримуєте себе у гарній фізичній і моральній формі?

— Знаєте, завдяки концертам ноги, руки і все інше не встигають гладшати. А з приводу морального стану можу сказати одне: кожен ранок дивиться на себе в дзеркало і, якщо щось не влаштовує, змінюйте це, вживайте якихось заходів.

— Вас усе в житті задовільняє? Чи скористалися би Ви нагодою щось змінити?

— Ні, я така людина, яку ніколи все не задовольнить. У мене з самокритикою порядок, слава Богу. Хоча вона не завжди направлена на подолання тих моментів, які мене не влаштовують.

У своєму житті я би нічого не змінював. Не факт, що вишло би так, як є. Зараз у мене найщасливіший період у житті, це точно. Голова

метити, кує, е щ о їсти і за

що жити. Якби я щось змінив, чи до того би прийшов. Боженька в один момент одне показав, у другий — інше, і я зрозумів, що треба багато працювати. От що дає нам відпочинок? А нічого, деградацію. Якщо ти постійно робиш і приділяєш годинку книжці або якісному фільму, то є вже іншою справою. А от такий відпочинок, як лежати на пляжі два тижні, то не моє. Я би застрелився.

— Що саме надихає на творчість? Де і коли Кузьмі Скрябіну краще пишеться?

— Що завгодно. Часом це буває в машині, часом удома. На мене впливає проблема, ідея, розмова з людиною, про яку варто розповісти, і часто спонтанно. Музику написати — не проблема, важливо написати слова, щоб вони обов'язково були про щось. Головне — не ловити його за хвіст, не притягувати ідею. Якщо вона вже зайшла тобі в голову, то варто її одразу зафіксувати. Якщо не приходить, не потрібно шукати.

— Як встигаєте фіксувати, якщо, наприклад, їдете у машині?

— Ось дістав телефон, записав собі на диктофон будь-то ідея чи вже рядки нової пісні і все — нічого не загублено.

— Мова Кузьми Скрябіна яскрава і колоритна. Чи запрошували Вас дублювати фільми або озвучувати мультфільми?

— Ніколи. Так ненавиджу дубльовані українські фільми. Таке враження, що люди, які начитують, не знають мови взагалі. Вона в них дуже мертва, позбавлена живих зворотів, з великою кількістю застарілих слів, які в сучасній Україні вже не використовуються. От наприклад, «Ще б пак» говорить Брюс Вільс або «Ну, постривай». Від кого сьогодні Ви їх почуєте? Такі вислови віджили своє життя. Вони спонукають до того, що мова перестає бути популярною. Тому волю дивитися фільми з Інтернету з російським або польським дубляжем. Вони більш живі, збагачені діалектизмами та сленгом.

— У зв'язку зі щільним графіком концертів Ви з групою постійно подорожуєте. Як себе почуваєте при переїздах?

— Незручно трохи, бо людина хоче якнайкраще, а так не завжди виходить. Часті подорожі до країн ЄС спонукають до того, що ти стоїш у довгій і нудній черзі на паспортному контролі, тоді як громадяни Євро-союзу проходять іншою чергою й перевіряються менше хвилини. Але ми з нашими прикордонниками у прекрасних стосунках.

— Чи траплялися незвичайні, цікаві випадки при перетині кордону?

— Несу якое кілограм кокаїну, а назустріч два румунських прикордонники. Недовго думаючи, я почав відстрілюватись. І тут назустріч мені ще два угорських прикордонники — і від них відбився. Ось таким чином заробив трохи грошей (сміється). Звісно, що ні. Я законослухняний громадянин. Кокаїн, зброю не вожу. Тому ніяких незвичайних випадків особливо немає.

— Хто захищає сьогодні кордони Вашого дому, можливо, чотиринадцять друзь?

— Є в нас маленька Лумі — йоркширський тер'єр, з характером білого ведмеда. Вона чужого чує за кілометр і пошматує моментально (сміється). Тому її можна спокійно брати на охорону кордону.

— Що побажаєте нашим читачам?

— З наступаючими Новорічними і Різдвяними святами! Не заважайте робити іншим свою справу, любіть один одного і не забувайте, що почуття гумору — це наше все!

КУЗЬМЕНКО АНДРІЙ ВІКТОРОВИЧ

Український композитор, продюсер, співак і письменник.

Народився в місті Самбір Львівської області 17 серпня 1968 року. Його мама — вчитель музики, батько — інженер, захоплюється волейболом. Сам Андрій каже, що мама правим капцем ганяла його в музичну школу, а лівим — ганяв вже тато, на волейбол.

У 1986–87 роках служив в армії. 1993-го закінчив Львівський медінститут за спеціальністю «лікар-стоматолог».

1987 рік — написані композиції «Lucky Now», «Brother», «Так то вже є».

1988–1989 рр. — Кузьма грав у панк-групі «Ланцюгова реакція» і «Наша контора», а також брав участь у діяльності колективів «Реанімація», «Асоціація джентльменів», «Уко», «Труна», «Death time boys».

1989 року записано першу пісню проекту «Скрябін».

З 1988 по 2002 рік він — музикант, вокаліст і автор текстів гурту «Скрябін».

2000–2007 рік — ведучий власного хіт-параду «Гаряча сімка».

2003 рік — ведучий телепроекту «Шанс» і «Шейканемо».

2005 рік — випустив книгу — «Місто, де не ходять гроші».

2005 рік — вийшов роман «Я, Победа і Берлін», «Я, Паштет і Армія»

2008 року Андрій створив групу «Поще трус» і став її продюсером.

2009 року став «першим вчителем» нині популярної групи «DZIDZIO».

Зараз Кузьма живе й працює в Києві. Гурт «Скрябін» на чолі зі своїм лідером благополучно продовжує свою творчість.

Одружений, має доньку.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Начальника відділу оборонної, мобілізаційної роботи та організації антитерористичних заходів Мостиського прикордонного загону підполковника **Олександра Степановича ОСАДЧУКА** від щирого серця вітають з Днем народження родина, друзі та співслужбовці. Бажаємо в житті – радості, в справах – мудрості, в дружбі – вірності, а в серці – кохання!
Вас з Днем народження щиро вітаємо, Щасливої долі й здоров'я бажаємо!
У справах успіхів і процвітання І щоб збувалися усі побажання!

Командування та персонал Котовського прикордонного загону щиро вітають з Днем народження іменинників січня: підполковників – **Олександра ПІМЕНОВА, Сергія ГОЛУБАНА**; майорів – **Володимира КУЛИКА, Олега ТОКАРА, Леоніда БАЙДИЧА**; капітана **Олександра ВЕЛИЧКА**; старших лейтенантів – **Артема РОЖКОВА, Аліну БРИЖАК, Артема ХІМІЧА**; лейтенантів – **Сергія БОВКУНА, Вадима МАРЦЕНЮКА, Дениса ЖАДЛЕНКА, Руслана НІКІТЮКА, Ольгу ЗАГОРУЛЮ, Дениса ДЕНИСЕНКА, Романа СИНЮКА!**
Зичимо міцного здоров'я на довгі роки, гарного настрою, сімейного тепла та затишку! Щоб Ви завжди відчували надійну підтримку рідних і друзів, а серце зігрівало тепло людської вдячності за всі добрі справи, зроблені Вами на ниві правоохоронної діяльності!

28 грудня відзначає свій 25-річний ювілей сержант військової частини 1490 **Максим Вікторович ГОРДІЄНКО**. Колектив частини, рідні та друзі щиро вітають і зичать: Сонця удачі, крилатої мрії! Ясного неба, завзяття, надії, Хай життя виправдовує всі сподівання, Буде щедрим на дружбу і ніжне кохання, Хай закохує в себе щодня і щомиті І дарує все добре, що є в цьому світі!

Рада та Актив громадської організації «Ветеран кордону» Одеської області щиро та сердечно вітають із 95-річчям полковника у відставці **ГЛАМАЗДІНА Миколу Антоновича**, з 85-річчям майора запасу **СИДОРОВА Олександра Михайловича**, з 60-річчям капітана запасу **УДОДА Володимира Панасовича**, з 55-річчям майора запасу **МАШКІНА Ігоря Миколайовича** та іменинників грудня: полковника у відставці **НЕСТЕРОВА Миколу Дмитровича**, **ЧУРКІНА Миколу Михайловича**, підполковника запасу **КОЛІСНИЧЕНКА Леоніда Пименовича**, **ЦИПІНА Анатолія Аркадійовича**, капітанів запасу **ШЕВЧЕНКА Володимира Миколайовича**, **СИМОНЧУКА Миколу Юрійовича**, старших прапорщиків запасу **ПОЯРКОВА Миколу Олексійовича**, **ШЕВЧЕНКА Миколу Максимовича**, **СЛОБОДЯНЮКА Миколу Миколайовича**. Бажаємо міцного здоров'я, наснаги, особистого щастя та родинного благополуччя!

ПРО ПРИСВОЄННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗВАНЬ

від 16 грудня 2013 року № 828 - ОС
підполковник
по Адміністрації Державної прикордонної служби України
майору **МАРЧУК Анастасії Антонівні**

капітан 1 рангу
по Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України
капітану 2 рангу **САМАРСЬКОМУ Дмитру Леонідовичу**
підполковник
по Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України
майору **МЕЛЬНИКУ Віталію Володимировичу**
майору **МЕЛЬНИКУ Костянтину Івановичу**
Управління кадрів АДПСУ

від 24 грудня 2013 року № 850 - ОС
полковник юстиції
по Адміністрації Державної прикордонної служби України
підполковнику юстиції **КОЗЬМІНУ Олександр Миколайовичу**

СЛУЖБА РОЗШУКУ ДІТЕЙ Магнолії-ТВ

Ярослав Гаврилук
Чуднівський район
Житомирської області.

Допоможіть знайти 15-річного Ярослава Гаврилюка!
Вранці 11 листопада 2013 року хлопець пішов з дому (с. Княжин) на навчання до ПТТУ №20 (с. Турчинівка Чуднівського району) та більше його не бачили.

Прикмети дитини: виглядає на 15-16 років, середнього зросту, худорлявої статури, темне волосся, сірі очі.

0-800-50-14-14
дзвінки зі стаціонарних телефонів БЕЗКОШТОВНІ
www.detipoisk.com

ВІД СЕРЦЯ ДО СЕРЦЯ

Вогник любові, спокою та надії

На українсько-польському кордоні, у міжнародному пункті пропуску «Рава-Руська – Гребенне», що на Львівщині, польські скаути передали українським пластунам Вифлеємський вогонь миру – символ любові, спокою та надії.

Ярослава МЕЛЬНИК

Передріздвяну традицію розповсюджувати Вифлеємський вогонь миру започаткувала ще 1986 року австрійська телерадіокомпанія ORF з міста Лінц. Із самого початку акція планувалася з метою підтримки хворих дітей та всіх, хто потребує допомоги й уваги в передріздвяний час. І одразу ж цю благородну справу взяли в свої руки скаути. Вифлеємський вогонь долає безліч кордонів і потрапляє до всіх, хто чекає на світло, бажає тепла, спокою та віри.

Естафету різдвяного символу в Україні продовжили львівські пластуни. Їхні лампадки зі святим вогнем потрапили

у Святоюрський собор та на центральну площу Львова. А далі це світло миру рознесе усю Україною – до церков, шкіл, лікарень та інших організацій.

Ідея вогню та його проста символіка продовжує сприйматися українською громадою і впродовж останніх років. Для багатьох цей вогонь став доповненням під час святкування Різдва Христового. Тому на Святу Вечерю, 6 січня, традиційним є запалювання свічок вогнем з Вифлеєму. Зберігається він у церкві до Йордану, 19 січня. Потім його можна погасити до наступного свята.

МИТЬ РОЗРЯДКИ

— Цікаво, що жінки находили в чоловіках раніше?
— Коли раніше?

— Коли ще не винайшли гроші!

Дитинство – це коли кіт старший за тебе.

Рецепт для ефективного похудання. Успішна дієта:

Спочатку 3 дні їси одні овочеві салати, потім 4 дні сидиш на одному кефірі, потім 5 днів п'єш лише трав'яний чай, потім 7 днів п'єш тільки воду ... Потім дев'ять днів ... Потім сорок днів ...

Чоловік кричить на дружину:
— Ти ідіотка!

Дружина спокійно у відповідь:
— Правильно, вийшла б заміж за генерала, була б генеральською.

Дружина чоловікові:
— Мені стільки грошей треба! На епіляцію, на манікюр, на педикюр, на мелірування, на косметику...

Чоловік:
— А мені пощастило! Я відразу красивим народився.

Хитрі і підступні лікарі запитують, де болить, а потім тиснуть туди.

Чим тихіше сидить дитина, тим більше шкоду вона наносить вашій квартирі!

Прораб Іванович, роблячи ремонт у власній квартирі, не стримався і вкрав два мішки цементу!

Приходить чоловік до ворожки. Та карти розкинула і каже:
— Ви – батько двох дітей.

— Ні, помиляєтеся, я батько трьох дітей.

— Ні, це ви помиляєтеся...

Можна почати життя з чистого аркуша, але почерк змінити важко...

Сидять чоловіки в лазні. Дзвонить мобілка. Один взяв трубку і відповідає:
— Так, люба, що ти хочеш? Шубу!?

Звісно можна! Знаєш де гроші лежать? Добре! Чобітки? Будь ласка! Сумочку? Купуй!

Вимикає телефон і питає:
— Мужики, чий телефон?

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

ПРО ЖИТТЯ ДЕРЖАВНОГО РУБЕЖУ
компетентно,
яскраво,
цікаво всім

читайте у газеті «Прикордонник України» та журналі «Кордон», передплата на які не закінчується ніколи

Передплатний індекс:
газети – 61023, журналу – 43736